

Rada
Evropské unie

Brusel 15. června 2023
(OR. en)

10639/23

EF 183
ECOFIN 612
ENV 695
SUSTDEV 93

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	14. června 2023
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2023) 317 final
Předmět:	SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ Rámec udržitelného financování, který funguje v praxi

Delegace nalezou v příloze dokument COM(2023) 317 final.

Příloha: COM(2023) 317 final

Ve Štrasburku dne 13.6.2023
COM(2023) 317 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Rámec udržitelného financování, který funguje v praxi

{SWD(2023) 209 final}

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ

Rámec udržitelného financování, který funguje v praxi

Úvod

Zelená dohoda pro Evropu¹ a přechod na klimaticky neutrální a udržitelné hospodářství do roku 2050 představují pro EU, zejména v současném geopolitickém a ekonomickém kontextu, značné výzvy, ale také příležitosti. Investice do přechodu na zelenou ekonomiku pomohou Evropě k tomu, aby se stala prvním klimaticky neutrálním kontinentem a aby vybudovala udržitelnou, spravedlivou a prosperující společnost. Investice do čistých a udržitelných zdrojů energie a energetické účinnosti posílí otevřenou strategickou autonomii EU a sníží naši závislost na dovozu fosilních paliv z Ruska a dalších zemí mimo EU, což v budoucnu pomůže udržovat ceny energií na nižší úrovni. Za tímto účelem jsou rovněž zapotřebí investice do naší schopnosti vyvíjet a vyrábět čisté technologie, aby se zabránilo vytváření nových strategických závislostí a posílila se konkurenceschopnost EU. Naproti tomu nepřijetí včasných opatření k řešení rizik souvisejících s klimatem a přírodou bude znamenat značné náklady pro podniky a společnost a může si vynutit následné úpravy s nepříznivými důsledky pro finanční stabilitu. K dosažení těchto cílů bude EU potřebovat další investice ve výši přibližně 700 miliard EUR ročně, aby splnila cíle Zelené dohody, plánu REPowerEU a aktu o průmyslu pro nulové čisté emise²³. Mnohem větší část těchto investic bude muset pocházet ze soukromých zdrojů.

Cílem agendy EU v oblasti udržitelného financování je podpořit podniky a finanční sektor v tomto úsilí prostřednictvím podpory soukromého financování projektů a technologií pro přechod a usnadnění finančních toků do udržitelných investic. V naplňování své agendy udržitelného financování dosáhla EU v posledních pěti letech značného pokroku. Mezi milníky patří přijetí nařízení o taxonomii⁴, nařízení o zveřejňování informací o udržitelném financování⁵, referenční hodnoty EU v oblasti klimatu v nařízení o referenčních hodnotách⁶, nařízení o evropských zelených dluhopisech⁷ a směrnice o podávání zpráv podniků o

¹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, *Zelená dohoda pro Evropu*, COM(2019) 640.

² Pracovní dokument útvarů Komise o posouzení investičních potřeb a dostupných finančních prostředků k posílení výrobní kapacity technologií pro nulové čisté emise v EU, SWD(2023) 68 final.

³ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropské centrální bance, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů, *Hospodářství EU po pandemii COVID-19: důsledky pro správu ekonomických záležitostí*, COM(2021) 662 final.

⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852 ze dne 18. června 2020 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/2088.

⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2088 ze dne 27. listopadu 2019 o zveřejňování informací souvisejících s udržitelností v odvětví finančních služeb, Úř. věst. L 317, 9.12.2019.

⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2089 ze dne 27. listopadu 2019, kterým se mění nařízení (EU) 2016/1011, pokud jde o referenční hodnoty EU pro transformaci hospodářství spjatou s klimatem, referenční hodnoty EU navázané na Pařížskou dohodu a zveřejňování informací týkajících se udržitelnosti pro referenční hodnoty, Úř. věst. L 317, 9.12.2019.

⁷ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o evropských zelených dluhopisech, COM(2021) 391 final. Dne 28. února 2023 dospěli spolunormotvůrci k politické dohodě.

udržitelnosti⁸. EU rovněž vyjasnila, že fiduciární povinnosti v odvětví správy aktiv, zajištění/pojištění a investic zahrnují také rizika týkající se udržitelnosti, a vypracovala ustanovení, která vyžadují, aby preference retailových investorů v oblasti udržitelnosti byly projednány v místě prodeje⁹. Na podzim 2021 navrhla Komise obezřetnostní opatření v rámci balíčků pro odvětví bankovníctví¹⁰ a pojišťovnictví¹¹ s cílem zvýšit odolnost finančního sektoru vůči rizikům týkajícím se udržitelnosti; v současnosti jsou tato opatření projednávána spolunormotvůrci. Tyto prvky společně zajišťují, že finanční sektor stále více zohledňuje faktory udržitelnosti.

Dnes předkládaný balíček je důležitým krokem k dotvoření rámce udržitelného financování. Akty v přenesené pravomoci v oblasti taxonomie¹² umožní, aby investice ve více odvětvích a do více hospodářských činností byly uznány za environmentálně udržitelné, včetně činností a souvisejících kritérií pro všech šest environmentálních cílů nařízení o taxonomii¹³. Návrh nařízení o transparentnosti a integritě činností v oblasti environmentálního, sociálního a správního (ESG) ratingu¹⁴ zajistí, aby se ratingy ESG staly spolehlivější a transparentnější

⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2464 ze dne 14. prosince 2022, kterou se mění nařízení (EU) č. 537/2014, směrnice 2004/109/ES, směrnice 2006/43/ES a směrnice 2013/34/EU, pokud jde o podávání zpráv o udržitelnosti podniků, Úř. věst. L 322, 16.12.2022.

⁹ Směrnice Komise v přenesené pravomoci, kterou se mění směrnice 2010/43/EU, pokud jde o rizika týkající se udržitelnosti a faktory udržitelnosti, které je třeba zohlednit v případě subjektů kolektivního investování do převoditelných cenných papírů (SKIPCP); nařízení Komise v přenesené pravomoci, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) č. 231/2013, pokud jde o rizika týkající se udržitelnosti a faktory udržitelnosti, které berou do úvahy správci alternativních investičních fondů; nařízení Komise v přenesené pravomoci, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2017/2358 a (EU) 2017/2359, pokud jde o začlenění faktorů udržitelnosti a rizik a preferencí týkajících se udržitelnosti do požadavků na dohled nad produktem a jeho řízení vztahujících se na pojišťovny a distributory pojištění a do pravidel pro výkon činnosti a investiční poradenství pro pojistné produkty s investiční složkou; směrnice Komise v přenesené pravomoci, kterou se mění směrnice v přenesené pravomoci (EU) 2017/593, pokud jde o začlenění faktorů udržitelnosti do povinností při řízení produktů; nařízení Komise v přenesené pravomoci, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2015/35, pokud jde o začlenění rizik týkajících se udržitelnosti do oblasti řízení a kontroly pojišťoven a zajišťoven; nařízení Komise v přenesené pravomoci, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2017/565, pokud jde o začlenění faktorů udržitelnosti a rizik a preferencí týkajících se udržitelnosti do určitých organizačních požadavků a provozních podmínek investičních podniků.

¹⁰ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 575/2013, pokud jde o požadavky týkající se úvěrového rizika, rizika úvěrové úpravy v ocenění, operačního rizika, tržního rizika a minimální výstupní úrovně (COM(2021) 664 final), a návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2013/36/EU, pokud jde o pravomoci dohledu, sankce, pobočky ze třetích zemí a environmentální, sociální a správní rizika, a směrnice 2014/59/EU (COM(2021) 663 final).

¹¹ Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2009/138/ES, pokud jde o proporcionalitu, kvalitu dohledu, vykazování, opatření týkající se dlouhodobých záruk, makrobezpečnostní nástroje, rizika v oblasti udržitelnosti, dohled nad skupinou a přeshraniční dohled (COM(2021) 581 final).

¹² Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2023/3851, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852 stanovením technických screeningových kritérií pro určení toho, za jakých podmínek se hospodářská činnost kvalifikuje jako významně přispívající k udržitelnému využívání a ochraně vodních a mořských zdrojů, k přechodu na oběhové hospodářství, k prevenci a omezení znečištění nebo k ochraně a obnově biologické rozmanitosti a ekosystémů, a toho, zda tato hospodářská činnost významně nepoškozuje některý z dalších environmentálních cílů, a kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2021/2178, pokud jde o specifické zveřejňování informací v souvislosti s těmito hospodářskými činnostmi; nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2023/3850, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2021/2139 stanovující další technická screeningová kritéria pro určení toho, za jakých podmínek se určité hospodářské činnosti kvalifikují jako významně přispívající ke zmírňování změny klimatu nebo k přizpůsobování se změně klimatu, a toho, zda tyto hospodářské činnosti významně nepoškozuji některý z dalších environmentálních cílů.

¹³ Šesti environmentálními cíli podle taxonomie EU jsou: i) zmírňování změny klimatu; ii) přizpůsobování se změně klimatu; iii) udržitelná ochrana a obnova vodních a mořských zdrojů; iv) přechod na oběhové hospodářství; v) prevence a omezení znečištění a vi) ochrana a obnova biologické rozmanitosti a ekosystémů.

¹⁴ Návrh nařízení o transparentnosti a integritě činností v oblasti environmentálního, sociálního a správního (ESG) ratingu (COM(2023) 314 final).

součástí hodnotového řetězce udržitelného financování. Připravované evropské standardy pro podávání zpráv o udržitelnosti v rámci směrnice o podávání zpráv podniků o udržitelnosti umožní společnostem standardizovaným způsobem sdělovat informace o udržitelnosti různým věřitelům, investorům a dalším zúčastněným stranám. Doporučení Komise¹⁵ ukazuje, jakou roli v rámci udržitelného financování hraje financování přechodu, a na praktických příkladech a vysvětleních objasňuje, jak mohou společnosti, investoři a finanční zprostředkovatelé dobrovolně využívat současný rámec udržitelného financování k financování přechodu na klimaticky neutrální a udržitelné hospodářství, a současně tak posílit svou konkurenceschopnost. V doprovodném pracovním dokumentu útvarů Komise o použitelnosti taxonomie EU a širšího rámce EU pro udržitelné financování je uveden přehled hlavních pilířů současného rámce a přehled nedávno přijatých opatření týkajících se použitelnosti¹⁶.

První analýza podávání zpráv ukazuje, že rámec EU pro udržitelné financování začíná fungovat tak, jak bylo zamýšleno, a usnadňuje soukromé financování zelených investic a investic do přechodu díky transparentnosti a jako komplexní soubor nástrojů. Podniky například používají taxonomii a začínají na jejím základě informovat o svých udržitelných investicích.

Navzdory významnému pokroku, kterého bylo doposud dosaženo, a příležitostem a konkurenčním výhodám, které přechod v dlouhodobém horizontu nabízí, Komise uznává, že společnosti, zejména malé a střední podniky, čelí při přechodu na klimaticky neutrální a udržitelné hospodářství značným výzvám. Mezi tyto výzvy patří nalezení řešení tam, kde zelené technologie ještě nejsou k dispozici, formulování cílů a opatření v oblasti udržitelnosti jako součástí obchodních strategií, dodržování přísnějších norem environmentální a sociální udržitelnosti a požadavků na zveřejňování informací souvisejících s udržitelností a rovněž překonání nedostatku pracovních sil a dovedností.

Provádění a první uplatňování požadavků na zveřejňování informací o udržitelnosti může být rovněž náročné, neboť s postupným zaváděním oznamování vyvstávají otázky týkající se provádění a použitelnosti a vytváření, zpracování a zajištění kvality požadovaných informací vyžaduje investice na úrovni podniku. Komise je odhodlána aktivně podporovat provádění a zajistit použitelnost a inkluzivnost rámce pro společnosti různých velikostí, s různými obchodními modely a různými výchozími pozicemi.

Rámec udržitelného financování, který funguje v praxi

Po zavedení hlavních prvků rámce udržitelného financování¹⁷ začaly společnosti a finanční subjekty uplatňovat nástroje a standardy zveřejňování informací u svých hospodářských a finančních činností. Během několika následujících let se kvalita a dostupnost zveřejňovaných informací a údajů zlepšil s tím, jak bude zavádění rámce udržitelného financování postupovat, a účastníci trhu budou moci využívat taxonomii a další informace z oblasti ESG k přijímání

¹⁵ Doporučení Komise o usnadnění financování přechodu k udržitelnému hospodářství (C(2023) 3844).

¹⁶ Pracovní dokument útvarů Komise o posílení použitelnosti taxonomie EU a celkového rámce EU pro udržitelné financování (SWD(2023) 209), doprovodný dokument ke sdělení Komise o rámci udržitelného financování, který funguje v praxi (COM(2023) 317).

¹⁷ Základy rámce EU pro udržitelné financování jsou uvedeny v akčním plánu pro financování udržitelného růstu (COM(2018) 097 final) a ve strategii pro financování přechodu k udržitelnému hospodářství (COM(2021) 390 final).

informovaných investičních rozhodnutí, formulování a zapojení do cílů udržitelnosti a získávání nebo poskytování finančních prostředků na přechod ke klimaticky neutrálnímu a udržitelnému hospodářství. S postupně rostoucí dostupností dat se budou přínosy plynoucí z uplatňování tohoto rámce zvyšovat. To se bude časově shodovat se zavedením jednotného evropského přístupového místa¹⁸, které umožní digitální a otevřený přístup k těmto údajům.

Zprávy podle taxonomie z prvního roku jejího používání ukazují, že taxonomie v praxi funguje. Z údajů vyplývá, že společnosti zařazené do indexu STOXX Europe 600, které uvedly určitý soulad s taxonomií¹⁹, v průměru uvedly soulad s taxonomií přibližně 23 % u kapitálových výdajů, 24 % u provozních výdajů a 17 % u příjmů²⁰. To ukazuje, že společnosti mohou investovat do uvedení hospodářských činností do souladu s taxonomií bez ohledu na jejich výchozí pozici. Finanční instituce a investoři již mohou tyto údaje využívat k identifikaci společností a odvětví v procesu přechodu a k poskytování finančních řešení souvisejících s přechodem.

Komise je odhodlána podporovat provádění rámce udržitelného financování a zajistit, aby nástroje a zveřejňované informace fungovaly v praxi. Na základě zpětné vazby od zúčastněných stran Komise zintenzivní své úsilí o zlepšení použitelnosti a soudržnosti rámce a zajistí, aby jednotlivé prvky byly snadno použitelné a administrativní zátěž byla co nejmenší. Komise je rovněž připravena poskytnout členským státům technickou podporu s cílem usnadnit toto provádění, včetně připravovaných evropských standardů pro podávání zpráv o udržitelnosti, a to prostřednictvím Nástroje pro technickou podporu²¹.

Rámec udržitelného financování je inkluzivní a přiměřený. Umožní malým a středním podnikům získat finanční prostředky na proces přechodu a zároveň minimalizuje administrativní zátěž. Na nekótované malé a střední podniky, a zejména mikropodniky, se regulační rámec EU pro udržitelné financování vzhledem k jejich velikosti a administrativní kapacitě nevztahuje, nicméně některé z nich mohou mít zájem o financování udržitelných investic a mohou dobrovolným využíváním nástrojů udržitelného financování získat výhody. Při zvažování svých potřeb v oblasti financování přechodu a při získávání financování přechodu v praxi by však malé a střední podniky mohly potřebovat podporu svých partnerů v oblasti financování a hodnotového řetězce. V této souvislosti by však finanční zprostředkovatelé měli vzít v potaz, že schopnost malých a středních podniků poskytovat podrobné informace může být omezená, a při jednání s klienty z řad malých a středních podniků, kteří mají zájem získat finanční prostředky na zelené investice, by měli uplatňovat zásadu proporcionality.

Byla již přijata řada iniciativ a cílených opatření k řešení klíčových problémů použitelnosti a otázek vznesených zúčastněnými stranami. Komise například nedávno vyjasnila vzájemný

¹⁸ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje jednotné evropské přístupové místo poskytující centralizovaný přístup k veřejně dostupným informacím o finančních službách, kapitálových trzích a udržitelnosti, COM(2021) 723 final. Dne 23. května 2023 dospěli spolunormotvůrci k politické dohodě.

¹⁹ Ke dni 17. května 2023 zveřejnilo svou způsobilost pro taxonomii a soulad s ní za účetní rok 2022 již 63 % podniků zařazených do indexu STOXX Europe 600; zdroj: Bloomberg.

²⁰ Téměř dvě ze tří společností, které zveřejnily kapitálové výdaje způsobilé pro taxonomii, vykázaly nenulový údaj o souladu s taxonomií a každá druhá společnost, která zveřejnila způsobilé příjmy, vykázala nenulovou úroveň příjmů v souladu s taxonomií; zdroj: Bloomberg.

²¹ Nástroj pro technickou podporu podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/240 ze dne 10. února 2021, kterým se zavádí Nástroj pro technickou podporu (Úř. věst. L 57, 18.2.2021).

vztah mezi nařízením o taxonomii a nařízením o zveřejňování informací o udržitelném financování v souvislosti s pojmem „udržitelné investice“ a také to, jak by provozovatelé měli interpretovat požadavky taxonomie EU, pokud jde o soulad s minimálními zárukami, včetně sociálních aspektů a aspektů správy a řízení²². Tím se doplňují nedávno zveřejněné pokyny Komise k vzájemnému vztahu mezi nařízením o zveřejňování informací o udržitelném financování a nařízením o referenčních hodnotách, pokud jde o produkty pasivně sledující referenční hodnoty pro transformaci hospodářství spjatou s klimatem a referenční hodnoty navázané na Pařížskou dohodu²³.

Komise bude s podporou evropských orgánů dohledu a platformy pro udržitelné financování a na základě dalšího zapojení zúčastněných stran pokračovat ve zlepšování použitelnosti taxonomie a širšího rámce udržitelného financování. Důležitou součástí tohoto úsilí je komplexní zhodnocení nařízení o zveřejňování informací o udržitelném financování oznámené v prosinci 2022. V rámci hodnocení uvedeného nařízení bude zahájena veřejná konzultace, která proběhne na podzim roku 2023.

Financování přechodu

Přechod na klimaticky neutrální a udržitelné hospodářství vyžaduje bezodkladné a rozsáhlé investice do zelených technologií a udržitelných hospodářských činností. Vyžaduje také investice do přechodných činností v souladu s nařízením o taxonomii²⁴, pokud zelené technologie ještě nejsou k dispozici. Rozvoj těchto technologií může být podpořen finančním sektorem. Dnešní balíček je dalším krokem na cestě k právnímu rámci s celosvětově vedoucím postavením, který usnadňuje financování přechodu.

Financování přechodu mohou získat nejen společnosti s nejvyšší výkonností v oblasti udržitelnosti, ale také společnosti s různými výchozími pozicemi a jasnými cíli v oblasti udržitelnosti. Regulační rámec udržitelného financování již uznává investice do přechodu hospodářských činností, aktiv a podniků na klimatické a environmentální cíle, například prostřednictvím taxonomie²⁵. Na základě informací o udržitelnosti a nástrojů, které rámec poskytuje, budou soukromí investoři a finanční instituce postupně schopni účinněji a systematictěji identifikovat udržitelné investice a investice do projektů v oblasti přechodu. Tyto informace a nástroje rovněž poskytují společnostem příležitost standardizovaným

²² Sdělení Komise C(2023) 3719 o výkladu a provádění některých právních ustanovení nařízení EU o taxonomii a souvislostech s nařízením o zveřejňování informací o udržitelném financování objasňuje, že investice do „environmentálně udržitelných“ hospodářských činností v souladu s taxonomií lze automaticky kvalifikovat jako „udržitelné investice“ podle nařízení o zveřejňování informací o udržitelném financování.

²³ Komise přijala dne 5. dubna 2023 soubor otázek a odpovědí, aby objasnila, že podle nařízení o zveřejňování informací o udržitelném financování jsou produkty pasivně sledující referenční hodnoty pro transformaci hospodářství spjatou s klimatem a referenční hodnoty navázané na Pařížskou dohodu považovány za produkty, které mají za cíl „udržitelné investice“ ve smyslu nařízení o zveřejňování informací o udržitelném financování.

²⁴ Přechodná činnost je definována v čl. 10 odst. 2 nařízení o taxonomii jako činnost, pro niž neexistuje technologicky a ekonomicky dostupná nízkouhlíková varianta, za podmínky, že podporuje přechod ke klimaticky neutrálnímu hospodářství v souladu se scénářem umožňujícím omezit nárůst teploty na 1,5 °C ve srovnání s úrovní před průmyslovou revolucí, a to i postupným ukončením produkce emisí skleníkových plynů, zejména emisí z tuhých fosilních paliv, a zároveň pokud tato činnost: vykazuje úrovně emisí skleníkových plynů, které odpovídají nejlepším výsledkům v daném odvětví nebo průmyslu; nebrání rozvoji a zavádění nízkouhlíkových alternativ a nevede k tomu, že aktiva s vysokými emisemi skleníkových plynů budou s ohledem na svou ekonomickou životnost zakonzervována a budou tak vytěšňovat nízkouhlíkové alternativy.

²⁵ Taxonomie zahrnuje šest environmentálních cílů: zmírňování změny klimatu; přizpůsobování se změně klimatu; udržitelné využívání a ochrana vodních a mořských zdrojů; přechod na oběhové hospodářství; prevence a omezování znečištění; ochrana a obnova biologické rozmanitosti a ekosystémů.

způsobem formulovat své cíle udržitelnosti a cesty transformace pro investory a zúčastněné strany.

Taxonomie zahrnuje přechodné činnosti, pro které v současné době není k dispozici žádná technologicky a/nebo ekonomicky proveditelná nízkouhlíková alternativa, ale u nichž lze přesto dosáhnout významných zlepšení, pokud jde o přechod na klimaticky neutrální hospodářství²⁶. Kromě toho taxonomie uznává investice do hospodářských činností, které se do pěti (výjimečně deseti) let dostanou do souladu s taxonomií. Takové investice mohou být zveřejněny jako kapitálové výdaje v souladu s taxonomií a mohou být financovány prostřednictvím emise evropských zelených dluhopisů. Takové dluhopisy pak mohou být zahrnuty do složení referenční hodnoty nebo finančního produktu s parametry udržitelnosti nebo sledujícího cíle udržitelnosti.

V počáteční fázi přechodu bude úroveň souladu s taxonomií z hlediska příjmů nižší, zejména u některých společností a hospodářských odvětví. Očekává se však, že úroveň souladu již bude vyšší, pokud jde o kapitálové výdaje. To potvrzují i první údaje, které ukazují, že velký počet společností vykazuje kapitálové výdaje v souladu s taxonomií, které jsou podstatně vyšší než jejich příjmy v souladu s taxonomií, zejména v odvětvích s vysokými emisemi, kde je financování přechodu nejvíce potřebné, a že průměrná úroveň souladu s taxonomií je v některých odvětvích výrazně vyšší, pokud jde o kapitálové výdaje v porovnání s příjmy. Například v odvětví veřejných služeb činí průměrné kapitálové výdaje v souladu s taxonomií 70 % ve srovnání se 40 % příjmů v souladu s taxonomií a v odvětví energetiky pak průměrné kapitálové výdaje v souladu s taxonomií představují 23 % ve srovnání se 7 % příjmů v souladu s taxonomií²⁷.

Existují také významné synergie mezi nástroji a zveřejňováním informací, například v souvislosti s rozhodováním společností o stanovení cílů přechodu a vypracování plánů přechodu. K dnešnímu dni si cíle přechodu v celosvětovém měřítku stanovilo více než 13 000 společností²⁸, přičemž některé se rozhodly pro plán přechodu, který tyto cíle upřesňuje. Připravované evropské standardy pro podávání zpráv o udržitelnosti zajistí, aby společnosti mohly standardizovaným způsobem informovat o svých plánech a cílech přechodu spjatých s klimatem, pokud takové plány a cíle mají. To může těmto společnostem pomoci získat financování od subjektů finančního trhu na podporu jejich úsilí o přechod. Platforma pro udržitelné financování bude sledovat tržní postupy týkající se cílů a plánů přechodu, jakož i kapitálové toky směřované k naplňování cílů EU v oblasti udržitelnosti.

Akty v přenesené pravomoci o taxonomii v oblasti životního prostředí a klimatu

Taxonomie je základním kamenem rámce EU pro udržitelné financování a důležitým nástrojem transparentnosti trhu, který pomáhá směřovat investice do hospodářských činností, jež jsou pro zelenou transformaci nejpotřebnější. Akt v přenesené pravomoci o taxonomii v oblasti klimatu zahrnující zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně je v platnosti od ledna 2022 a zahrnuje celkem 107 hospodářských činností, které jsou odpovědné

²⁶ Viz poznámka pod čarou č. 24.

²⁷ Údaje vycházejí z informací o souladu s taxonomií vykázaných 455 společnostmi do 16. května 2023; zdroj: GS SUSTAIN Goldman Sachs Global Investment Research.

²⁸ Zdroj: platforma Global Climate Action Portal, Rámcová úmluva OSN o změně klimatu.

za 64 % emisí skleníkových plynů v EU-27²⁹. Zásadním krokem při vytváření taxonomického rámce je přijetí aktu v přenesené pravomoci v oblasti životního prostředí, který obsahuje kritéria pro zbývající čtyři environmentální cíle. Zahrnutí většího počtu hospodářských činností pokrývajících všech šest environmentálních cílů, a tedy i většího počtu hospodářských odvětví a podniků, zvýší potenciál udržitelných investic v EU. K doplnění tohoto cíle slouží cílené změny aktu v přenesené pravomoci o taxonomii v oblasti klimatu, které přidávají dosud nezahrnuté hospodářské činnosti³⁰. Tato doplnění usnadní investice do zelených technologií, výrobní kapacity technologií pro nulové čisté emise a dodávek energie z obnovitelných zdrojů a posílí průmyslovou politiku EU, jak bylo oznámeno v Průmyslovém plánu Zelené dohody pro Evropu pro věk s nulovými čistými emisemi³¹.

Akty v přenesené pravomoci jsou do značné míry založeny na doporučeních platformy pro udržitelné financování³². Dnes předložený balíček však nezahrnuje všechny hospodářské činnosti, pro které platforma vydala doporučení. Komise upřednostnila ty hospodářské činnosti, které mají největší potenciál významného přínosu a u nichž bylo možné v krátkém časovém horizontu schválit nebo upřesnit doporučená kritéria. Hospodářské činnosti, které vyžadují hlubší posouzení a kalibraci kritérií, bude Komise nadále posuzovat a přezkoumávat s cílem zabývat se jimi v pozdější fázi.

Taxonomie definuje kritéria, která musí hospodářské činnosti splňovat, aby se staly udržitelnými, a tím určuje cestu jejich transformace. S postupujícím přechodem na klimaticky neutrální a udržitelnou ekonomiku se bude zvyšovat úroveň aktiv, které jsou v souladu s taxonomií. V návaznosti na vývoj regulace a technologií budou v případě potřeby doplněna nová hospodářská odvětví a činnosti a u stávajících bude provedeno upřesnění a aktualizace; v této oblasti bude poskytovat poradenství platforma pro udržitelné financování v rámci svého stávajícího mandátu³³.

Taxonomie je především nástrojem pro podniky, který jim usnadní přístup k financování zelené transformace, a nástrojem pro finanční sektor, který podpoří vytváření portfolií udržitelného financování a měření míry udržitelnosti investic. Nejedná se o povinný seznam, do kterého je třeba investovat. Investoři mohou taxonomii využít také k přijímání informovanějších investičních rozhodnutí. Mohou se přesto rozhodnout investovat do společností, které vykonávají činnosti s různým stupněm environmentální výkonnosti, nebo do činností, které nesplňují kritéria taxonomie. Pouhá skutečnost, že společnost nevykonává činnosti, které jsou v souladu s taxonomií, neznamená, že lze vyvozovat závěry ohledně

²⁹ Na základě kódů založených na klasifikaci NACE Rev. 2, které jsou obsaženy v aktu v přenesené pravomoci o taxonomii v oblasti klimatu, a údajů Eurostatu z roku 2021, https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/env_ac_ainah_r2/default/table?lang=en

³⁰ Akt v přenesené pravomoci rovněž provádí cílené změny a administrativní opravy vybraných stávajících klimatických kritérií.

³¹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, *Průmyslový plán Zelené dohody pro Evropu pro věk s nulovými čistými emisemi*, COM(2023) 62 final.

³² Viz https://finance.ec.europa.eu/system/files/2022-03/220330-sustainable-finance-platform-finance-report-remaining-environmental-objectives-taxonomy-annex_en.pdf a https://finance.ec.europa.eu/system/files/2022-11/221128-sustainable-finance-platform-technical-working-group_en.pdf. Zprávy platformy jsou pro práci Komise podkladem, ale mají poradní charakter. Nezavazují Komisi k zařazení konkrétních odvětví a činností do taxonomie EU.

³³ Zúčastněné strany budou mít rovněž možnost informovat platformu pro udržitelné financování o činnostech, které by podle jejich názoru měly být do taxonomie EU zahrnuty.

environmentální výkonnosti společnosti nebo její schopnosti získat přístup k financování. Podniky mohou taxonomii dobrovolně používat jako nástroj pro stanovení cílů přechodu pro hospodářské činnosti, například v kombinaci s plánem přechodu. Související doporučení Komise o financování přechodu dále vysvětluje, jak lze taxonomii pro tento účel dobrovolně používat.

U velkých nefinančních podniků začalo být zveřejňování úrovně souladu s taxonomií, pokud jde o klimatické cíle, prováděno v roce 2023. V nadcházejících letech budou postupně zveřejňovány informace o dalších subjektech a environmentálních cílech. Zavádění taxonomie a souvisejících požadavků na zveřejňování bude nadále rozvíjeno s cílem pomoci malým a středním podnikům využívat tento rámec na dobrovolné bázi, aniž by to pro ně znamenalo zátěž.

Současně bude Komise pokračovat v účasti na celosvětových fórech s cílem podpořit zavádění taxonomií na mezinárodní úrovni a zdokonalit přístupy k jejich interoperabilitě. Vhodné používání zásad taxonomie bude i nadále součástí práce mezinárodní platformy pro udržitelné financování.

Ratingy ESG a úvěrové ratingy

S postupujícím zaváděním rámce udržitelného financování je na čase zvážit fungování trhu s ratingy ESG³⁴. Transparentní, spolehlivé a kvalitativní ratingy ESG přispívají k účinnosti a integritě finančních trhů a k ochraně investorů.

Po konzultacích, studiích a informační činnosti dnes Komise přijímá návrh nařízení o fungování trhu s ratingy ESG. Hlavním cílem návrhu Komise je zvýšit transparentnost metodik, cílů, parametrů a zdrojů dat pro ratingy ESG. Kromě toho si klade za cíl zpřehlednit činnosti poskytovatelů ratingů ESG, zejména s cílem předcházet potenciálním rizikům spojeným se střetem zájmů a tato rizika zmírňovat. Transparentnější ekosystém ratingů ESG přinese jasnější vymezení všech tří rozměrů udržitelnosti³⁵.

Návrh vychází ze souboru doporučení pro poskytovatele ratingů ESG a regulační orgány, která v listopadu 2021 zveřejnila Mezinárodní organizace komisí pro cenné papíry (IOSCO), a stanoví, že poskytovatelé ratingů ESG budou povolováni Evropským orgánem pro cenné papíry a trhy (ESMA) a ten bude nad nimi také vykonávat dohled. Dále stanoví požadavky na zveřejňování informací o metodikách a cílech ratingů a zavádí organizační požadavky na jejich činnost založené na zásadách. Vzhledem ke struktuře a složitosti trhu s ratingy ESG, který představuje velký počet menších poskytovatelů ratingů ESG, iniciativa zahrnuje řadu ochranných a zmírňujících opatření pro tyto menší hráče na trhu. Cílem je podpořit dostupnost a inovace na trhu, zejména v počáteční fázi uplatňování nařízení.

³⁴ Návrh se nevztahuje na poskytovatele údajů ESG. Důkazy hovořící pro regulační zásah v této oblasti byly méně přesvědčivé a ke zlepšení kvality a dostupnosti údajů o udržitelnosti by měla přispět řada dalších iniciativ, jako je směrnice o podávání zpráv podniků o udržitelnosti nebo jednotné evropské přístupové místo. Tato iniciativa se rovněž nevztahuje na interní ratingy vypracované finančními institucemi, jako jsou banky nebo správci aktiv, neboť se používají pro investiční rozhodnutí týkající se jejich vlastních produktů, hrozí u nich menší riziko možného střetu zájmů a neslouží stejnému účelu jako ratingy ESG, které jsou určeny institucionálním investorům a společnostem.

³⁵ Komise provádí studii s cílem posoudit současný stav sociálního rozměru investic ESG v EU se zaměřením na investiční mezery, výzvy, jimž čelí účastníci trhu, a tržní postupy. Studie bude hledat způsoby, jak posílit rámec sociálních investic na kapitálových trzích, přičemž se zaměří na určení překážek a nastíní varianty budoucích opatření.

Poslední roky přinesly také změny a zlepšení týkající se zveřejňování a zahrnutí faktorů ESG do úvěrových hodnocení. Některé ratingové agentury zveřejňují informace nad rámec požadavků nařízení č. 1060/2009 o ratingových agenturách³⁶ a pokynů orgánu ESMA. Komise proto žádá orgán ESMA o radu ohledně pravidel pro předkládání ratingů a ratingových výhledů, jakož i pravidel pro posuzování souladu metodik používaných ratingovými agenturami. Cílem je řešit nedostatky týkající se: i) způsobu, jakým jsou faktory ESG začleněny do metodik, a ii) zveřejňování informací o tom, jak faktory ESG ovlivňují úvěrová hodnocení³⁷.

Připravované evropské standardy pro podávání zpráv o udržitelnosti

Udržitelnost je důležitým faktorem konkurenceschopnosti podniků v dlouhodobém horizontu a udržitelnost a konkurenceschopnost se nemusí nijak navzájem vylučovat. Zveřejňování informací o udržitelnosti je pro finanční instituce zásadním zdrojem informací, které jim pomáhají směřovat kapitál do investic v oblasti přechodu a vytvářet finanční produkty s cíli udržitelnosti. Důležitým milníkem při zajišťování transparentnosti rizik, dopadů a příležitostí týkajících se udržitelnosti pro podniky je směrnice o podávání zpráv podniků o udržitelnosti. Je také základem pro to, aby společnosti poskytovaly účastníkům finančního trhu a dalším zúčastněným stranám spolehlivé, přesné a srovnatelné informace o udržitelnosti vysoké kvality.

Klíčovým prvkem právního rámce je standardizace informací o udržitelnosti, které mají společnosti vykazovat. Tu brzy umožní připravované evropské standardy pro podávání zpráv o udržitelnosti. Komise v současné době konzultuje se zúčastněnými stranami konečnou verzi prvního souboru evropských standardů pro podávání zpráv o udržitelnosti na základě návrhů standardů připravených skupinou EFRAG. Standardy poskytnou společnostem vodítko, které potřebují při určování, jaké údaje mají vykazovat a jak zajistit, aby informace, které poskytují, byly pro ně významné a pro finanční instituce užitečné. Komise a skupina EFRAG úzce spolupracují s Radou pro mezinárodní standardy udržitelnosti (ISSB) a globální iniciativou pro podávání zpráv (GRI), aby zajistily velmi vysokou úroveň interoperability mezi jednotlivými soubory standardů. Konečným záměrem Komise je, aby společnost, která vyazuje informace o udržitelnosti v souladu s evropskými standardy pro podávání zpráv o udržitelnosti, byla považována za společnost, která dodržuje globální standardy.

Očekává se, že podávání zpráv o udržitelnostilepší přístup podniků k finančnímu kapitálu a identifikaci a řízení vlastních rizik a příležitostí a napomůže zvýšit konkurenční výhodu prostřednictvím přispění k přechodu. Komise se snažila zajistit, aby akt v přenesené pravomoci o evropských standardech pro podávání zpráv o udržitelnosti přiměřeným způsobem splňoval zamýšlené cíle politiky a co nejvíce minimalizoval regulační zátěž. Komise zvažila přístup k významnosti, další postupné zavádění, dobrovolnost zveřejňování některých informací, větší flexibilitu u některých požadavků na zveřejňování a další interoperabilitu s ISSB a před vytvořením konečné verze aktu v přenesené pravomoci pečlivě posoudí připomínky obdržené v rámci veřejné konzultace. Jednotné standardy také pomohou

³⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1060/2009 ze dne 16. září 2009 o ratingových agenturách (Úř. věst. L 302, 17.11.2009, s. 1).

³⁷ Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 447/2012 ze dne 21. března 2012, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1060/2009 o ratingových agenturách.

omezit rostoucí náklady, které společně vznikají v důsledku nutnosti uspokojovat četné individuální požadavky na informace od různých zúčastněných stran.

Dále budou vypracovány samostatné standardy pro kótované malé a střední podniky, které budou přiměřené a relevantní vzhledem k možnostem a charakteristikám malých a středních podniků a k rozsahu a složitosti jejich činností. Standardy se zaměří na informace relevantní pro financování, které finanční instituce potřebují³⁸, a budou také představovat limit pro informace požadované evropskými standardy pro podávání zpráv o udržitelnosti pro malé a střední podniky v hodnotových řetězcích velkých podniků. Jedná se o důležité ochranné opatření stanovené ve směrnici o podávání zpráv podniků o udržitelnosti, které má omezit nepřímé dopady na požadavky uložené velkým podnikům týkající se podávání zpráv o malých a středních podnicích v jejich hodnotových řetězcích. Nekótované malé a střední podniky, které nespádají do oblasti působnosti směrnice, však mohou čelit zvýšeným požadavkům na informace ze strany větších společností v jejich hodnotových řetězcích a finančních institucí. Komise uznává, že nekótované malé a střední podniky mohou v tomto ohledu čelit problémům vzhledem ke své velikosti a omezenějším zdrojům. Komise proto vyzývá velké podniky a finanční zprostředkovatele, aby při spolupráci s malými a středními podniky uplatňovali zásadu proporcionality a byli zdrženliví při vyžadování informací od partnerů v hodnotovém řetězci z řad malých a středních podniků.

Kromě toho možná malé a střední podniky budou chtít podávat zprávy týkající se klíčových informací o udržitelnosti, aby získaly udržitelné financování nebo financování přechodu. Za tímto účelem je jednou z priorit Komise, aby skupina EFRAG vypracovala dobrovolný standard pro nekótované malé a střední podniky, které jej mohou využít ke standardizaci informací o udržitelnosti, o nichž chtějí podávat zprávy, a který jim může usnadnit účast na přechodu k udržitelnému hospodářství.

Závěr

První důkazy ukazují, že agenda udržitelného financování EU v praxi funguje a že nástroje udržitelného financování začínají usnadňovat investice do přechodu na klimaticky neutrální a udržitelné hospodářství. Rámec EU pro udržitelné financování bude i nadále rozvíjen a zdokonalován, aby se zajistila jeho účinnost při dosahování zamýšlených cílů a při podpoře cílů Zelené dohody pro Evropu.

Komise intenzivně rozvíjí spolupráci na mezinárodní úrovni. Vytváření rámců udržitelného financování realizované v co největší míře společně s dalšími mezinárodními partnery a jurisdikcemi pomůže zajistit mezinárodní interoperabilitu, umožní EU plně využít potenciál mezinárodního financování pro přechod a zabrání přílišné komplexnosti, roztržitosti trhů a dodatečným nákladům pro podniky.

Komise bude i nadále poskytovat účastníkům trhu praktické pokyny, aby podpořila uplatňování stávajících pravidel jasným a účinným způsobem. Bude také pokračovat v posuzování nedostatků a problémů a nejistot v oblasti použitelnosti a způsobů jejich řešení. Zvláštní důraz bude kladen na posouzení, jak učinit rámec udržitelného financování

³⁸ V tomto ohledu se povinnost předkládat zprávy týkající se informací o udržitelnosti pro kótované malé a střední podniky začne uplatňovat až od účetního roku 2026. Směrnice stanoví další dvouletou výjimku, což znamená, že kótované malé a střední podniky nemusí podávat zprávy týkající se informací o udržitelnosti až do účetního roku 2028.

použitelnějším a inkluzivnějším pro malé a střední podniky, aniž by tyto podniky byly nadměrně zatěžovány. Další prioritou bude pokračovat v práci na usnadnění financování přechodu, mimo jiné zkoumáním, jak taxonomii jednoduchým a uživatelsky přívětivým způsobem začlenit lépe do rámce. Klíčový přínos v této souvislosti poskytne platforma pro udržitelné financování a evropské orgány dohledu. Pro tyto účely bude proveden soubor osvětových činností pro veřejné a soukromé zúčastněné strany.

Součástí této činnosti bude rovněž úzká spolupráce s mezinárodními partnery prostřednictvím mezinárodní platformy pro udržitelné financování a v rámci skupiny G20, jakož i s mezinárodními rozvojovými bankami a rozvojovými finančními institucemi EU, zejména v kontextu Nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci (NDICI – Globální Evropa) a strategie Global Gateway. Komise bude i nadále pracovat na způsobu, jakým může partnerským zemím, zejména zemím s nízkými a středními příjmy, pomoci při vytváření spolehlivých a důvěryhodných rámců udržitelného financování s cílem zlepšit celosvětovou srovnatelnost a interoperabilitu.

Výše uvedené další kroky dále posílí praktické uplatňování rámce udržitelného financování ze strany podniků, finančních zprostředkovatelů a investorů, a umožní tak zvýšit objem investic potřebných k dalšímu pokroku v oblasti zelené transformace a otevřít cestu k dosažení klimaticky neutrálního a udržitelného hospodářství do roku 2050.